

[Elisabeth Bruun Olesen]

helt så tilfældigt alligevel. Selvfølgelig er det ikke tilfældigt. Det, som man nu gør i det paritetiske nævn, er, at man skal forhandle arbejdsgivernes krav, og det er dybt udemokratisk. Det er selvfølgelig heller ikke nogen tilfældighed, at det kun er nogle få ting, man har taget ud. De få ting, man har taget ud, er selve livsnerven i det, som hele problematikken på hospitalerne drejer sig om, nemlig rådighedsvagterne og fællesvagterne, om de skal konverteres til penge eller tid.

Carsten Andersen (SF):

Arbejdsministerens bemærkninger om, at arbejdsministeren ikke ønskede at kende forligsskitsen, synes jeg er meget kendetegnende for, at regeringen ikke opfordrer Folketinget til at søge at finde noget midtpunkt og søge at prøve at klare tingene, men som den egentlige arbejdsgiver at banke næven i bordet og feje Yngre Lægers krav væk.

Arbejdsministeren ønsker ikke at kende statens egen forligsinstitutions bestræbelser på at få parterne til at enes. Arbejdsministerens affejning af forligsskitsen er egentlig også en hån mod den institution, som staten selv har, og som man faktisk tror på, på neutralt grundlag kan lave et stykke papir og lægge det frem. Jeg kan godt forstå, at arbejdsministeren ikke vil høre efter dette her, for det er måske uinteressant at få at vide, at arbejdsministeren har spillet en af sine egne institutioner ud.

Men jeg vil gerne spørge, om der er et flertal i Tinget, som støtter, at vi får forligsskitsen frem, således at arbejdsministeren kan læse den. Man kan jo ikke tvinge arbejdsministeren til at læse, men man kan i alle tilfælde bagefter sige, at arbejdsministeren har haft mulighed for at læse det, men det er måske også at gå for langt.

Jeg er enig med hr. Henning Rasmussen i, at det er vigtigt at beskytte forhandlingsretten, og at forhandlingsretten er en af de vigtigste funktioner, vi har i dette samfund. Men så vil jeg gerne spørge hr. Henning Rasmussen, om socialdemokraterne i Åmtrådsforeningen bestræbte sig mest muligt på at få denne forhandlingsret til at fungere, sådan at man kan sige, at der faktisk har foregået realitetsforhandlinger, og at man har arbejdet på at komme hinanden nærmere. Åmtrådsforeningen har ikke haft det for-

hold for øje, at Yngre Læger igennem mange år har arbejdet under tvangsoverenskomster. Det har de vendt det blinde øje imod, og de har slet ikke indset, at situationen var så alvorlig, at man styrede mod en konfrontation. Skal dette indgreb give en løsning, bliver man nødt til at retablere frie forhandlinger på området og ikke komme med en forligsskitse eller et kommissorium for et paritetisk nævn, som dikterer arbejdsgiversidens krav én gang til. Man bliver nødt til at give både Yngre Læger og Åmtrådsforeningen det ansvarsfulde pålæg at gå tilbage til forhandlingsbordet og se at få sagen forhandlet igen. Det er vigtigt både for forhandlingsretten, for det sygehusvæsen, vi skal have fremover, og den sundhedspolitik, der skal føres.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.04

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 237:

Forslag til lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v. (Ændring af satsberegning).

Af ministeren for skatter og afgifter (Foi-ghel).

(Fremsat 5/5 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lykketoft (S):

Realrenteafgiften er jo blevet kritiseret fra forskellig side, men man må sige, at det samlede billede har været, at den i de år, den har virket, egentlig ikke har givet anledning til de helt store tumulter.

Det er klart, at det er et lidt uigennemsigtigt system, og det havde måske været enklere at fastholde det udgangspunkt, jeg havde i sin tid, nemlig at man kunne have klaret sig med en eller anden fast afgift.

Det blev ikke sådan, men det system, vi har lavet, står Socialdemokratiet uden problemer bag ved. Jeg har som reaktion på nogle af de mere vildledende angreb på realrentesystemet sagt, at man jo, hvis interessen var der i pensionsbranchen, kunne overveje at vende tilbage til tanken om en fast afgift. Men jeg har et klart indtryk af, at denne interesse ikke eksisterer i pensions- og forsikringsbranchen. Så det har heller ikke været bragt ind i den meget korte samtale, Socialdemokratiet og regeringen havde forud for, at vi endes om de justeringer, der er foreslået og er til behandling her i dag.

Jeg synes, det er uhyre vigtigt, at vi nu kan lave justeringer i samme brede politiske enighed som ved vedtagelsen af afgiften i 1983, hvor regeringen og Socialdemokratiet er helt enige om, hvad der er påkrævet, hverken mere eller mindre.

Der er altså ikke tale om, at nogen har trukket andre til et nyt forlig. Der er tale om, at vi i løbet af et kvarter en fredag i april konstaterede, at det, der foreligger her, var, hvad begge parter fandt nyttigt.

På den baggrund står man alene tilbage med en undren over, hvad vi skulle med nogle meget stærke skatteministerudtalelser tilbage engang i marts måned om, hvor meget der var i vejen med realrenteafgiften. Det var et lidt ubehageligt forsøg på at efterlade det forkerte indtryk, at Socialdemokratiet var mindre imødekommende over for pensionsinstitutionerne end regeringen.

Men hvad er kendsgerningen? Kendsgerningen er, at realrenteafgiften både før og efter den foreslåede justering giver et for enhver regering uundværligt stort bidrag til statskassen, men at den er konstrueret sådan, at langsigtet pensions- og forsikringsopsparing alligevel altid i det lange løb behandles

mildere end personlig opsparing. Det er kun her et par år i slutningen af 1980'erne, at samspillet mellem meget høj gennemsnitsrente på pensionskapitaler og et enkelt års ekstremt lav inflation som følge af olie- og råvareprisfald, at det har ført til afgiftsprocenter, der ligger på samme og endda i 1988 ville have været på et højere niveau end den højest mulige personskat. Lovforslaget sigter på at fjerne dette psykologisk uheldige fænomen, der fejlagtigt kunne forlede nogen til at tro, at pensionsopsparing ikke længere er en gunstig investering, og dermed svække den samfundsmæssigt meget ønskelige vækst i pensionsopsparingen, som vi alle sammen er enige om der er brug for.

Det er vigtigt at forstå, at det loft på 56 pct., der er foreslået, nok alene får praktisk betydning i 1988, fordi vi ved, at den indregning af inflationsgennemsnittet, ikke for 2, men for 3 forudgående år, som også er foreslået, forhindrer, at et enkelt års særlige forhold én gang til kommer til at slå meget kraftigt igennem på afgiftsberegningen. Under sandsynlige forudsætninger om inflation og rente betyder denne ændring i øvrigt, at den statsindtægt, man giver afkald på i 1988 sammenlignet med at opretholde de gældende regler, indhentes i løbet af de følgende to-tre år. Og uanset hvad man regner med om renter og inflation frem til år 2000, kan det ud fra Skatteministeriets egen betænkning beregnes, at svingningerne i forhold til uændrede regler vil være fra minus 1 til plus 2 pct.

Men i øvrigt skal vi hele tiden huske, at baggrunden for, at der kun er brug for disse beskedne justeringer, er, at realrenteafgiften er gunstigere for folk end personbeskatningen, når man ser på forløbet over en længere periode. Det mest sandsynlige er, at den vil falde og blive liggende nede på et niveau på omkring 40 pct. fremover, og derfor er det budskab, som dette forslag skal understøtte over for befolkningen, at de røligt kan spare mere op i pensionsordninger, for der er bred politisk vilje til at sikre gunstige vilkår, og en del af de vilkår, som vedrører realrenteafgiften, er nu blevet bekræftet og vil blive fastlagt for en længere periode.

Så må man i øvrigt håbe – men det er en helt anden sag – at et bredt folketingsflertal inden for de næste par uger også kan samles om en hurtigere løsning af de samspilspro-

[Lykketoft]

blemer for pensionisterne, som generer især mindre pensionsopsparinger, og gøre det i et hurtigere tempo, end det er foreslået af regeringen. Dermed mener jeg billedet er pænt afrundet på dette område.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Jeg vil gerne ind allerede her i debatten for at give skatteministeren en skidéballe. Jeg synes, det er helt uantageligt, at Folketingets medlemmer selv skal regne på, hvad ministerens forslag betyder i provenu – ikke et ord er der i forslaget om virkningerne for 1989 og fremefter. Hvis det var oppositionen, som havde fremsat et så uklart forslag med så tilslørende bemærkninger, havde ministeren halet os gennem hængedyndet heroppefra i sin behandling af sagen. Folketingets Præsidium burde kunne mande sig op til at præcisere over for ministrene, at deres forslag skal være ordentligt forberedt og have fyldestgørende bemærkninger; det er ministerens forslag ikke. Folketingets medlemmer har ikke den nødvendige ekspertise eller det nødvendige edb-materiel til at foretage korrekte beregninger, uden at det koster os helt urimelige ressourcer. Forslaget er derfor i hele sin karakter uantageligt. Efterhånden går stadig mere af folketingsmedlemmernes tid med at kontrollere ministrenes forslag, deres bemærkninger og svar for at finde ud af, hvor vi nu bliver snydt.

Det forslag, vi behandler i dag, er efter min opfattelse et skoleeksempel på vildledende og slørende bemærkninger, og det er måske netop derfor, det er lykkedes ministeren at få sit forslag igennem Venstres, Kristeligt Folkepartis og CDs grupper, for så vidt jeg kan se af mine beregninger, vil forslaget give et klart merprovenu – der er tale om en skærpelse af realrenteafgiften – men det fremgår heller ikke af forslaget.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Ikke så meget ordvalget som indholdet i hr. Thofts bemærkninger vil jeg gerne tilslutte mig.

I øvrigt synes jeg, det er en af de mest mærkværdige taler, jeg endnu har hørt hr. Lykketoft holde heroppe fra talerstolen. Me-

ner hr. Lykketoft og Socialdemokratiet, at dette forslag er en lempelse for pensionsopsparerne, eller mener hr. Lykketoft det ikke? Regeringspartierne forsøger at sælge dette forslag med den holdning, at vi skal hjælpe sparerne. Socialdemokratiet siger, så vidt jeg forstod på hr. Lykketoft, og som Socialdemokratiet i øvrigt er citeret for, at det er en midlertidig lempelse, som statskassen får et merprovenu ind for på et senere tidspunkt. Socialdemokratiet sælger det altså under én betegnelse og regeringspartierne under en anden. Derfor har hr. Thoft fuldstændig ret i, at der er et eller andet ravsuskende galt med det foreliggende forslag.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg skal såmænd ikke forsvare ministerens måde at skrive sine lovforslag på – vi har tilsluttet os indholdet, som det fremgik af min ordførertale – men jeg vil dog gerne sige til hr. Thoft, at der jo ligger en embedsmandsudvalgsbetænkning bag ved det, hvor man kunne finde forskellige talmaterialer, så det er til at dechiffrere, og jeg forstår, at det også er det, hr. Thoft har benyttet sig af.

Men det var nu ikke det, der bragte mig herop, det var hr. Dohrmanns direkte spørgsmål. Svaret er: realrenteafgiften er væsentlig lempeligere over lange perioder end almindelig personbeskatning. Det er den både før og efter denne ændring, som – og det kan man udlede af embedsmandsbetænkningen – over en årrække frem mod år 2000 afhængigt af rente og inflation ikke vil betyde samlede ændringer på mere end mellem minus 1 og plus 2 pct. i det provenu, realrenteafgiften vil give statskassen. Det afhænger af sammenhængen mellem rente og inflation i årene frem til år 2000, om det er en anelse mindre eller lidt mere, men over nogle år er udsvingene meget beskedne, og det har også været Socialdemokratiets udgangspunkt for drøftelserne, ligesom det var regeringens udgangspunkt, og det er derfor, vi er blevet så enige så hurtigt.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Hr. Lykketoft har ret i, at der findes en embedsmandsbetænkning fra september

[Thoft]

1986, men den er der heller ikke i skatteministerens bemærkninger til hans forslag henvist til. Jeg mener ikke, det kan være vores opgave som folketingsmedlemmer at skulle spille detektiver, når vi skal finde ud af, hvad ministeren mener, og hvilke virkninger ministerens forslag egentlig har. Det fremgår som sagt, så vidt jeg kan se, ikke af ministerens lovforslag overhovedet, at det rent faktisk giver statskassen et øget provenu, altså at det giver et overskud til statskassen – derfor vil jeg senere i min ordførertale tilslutte mig forslaget – men det giver rent faktisk, så vidt jeg kan se, et overskud til statskassen. Der er tale om en skærpelse af realrenteafgiften og ikke, som det fremgår af bemærkningerne, om en lempelse, og det synes jeg er uanstændigt og uhæderligt.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Inden hr. Thoft nu svinger sig op til endnu voldsommere udfoldelser, synes jeg, det er rimeligt, at det bliver bemærket, at en beregning af, hvad der sker efter dette forslag, ingen særlig regnekunst kræver, men blot at man kan læse indenad, nemlig at man læser den betænkning, vi fik udleveret for en måneds tid siden, hvoraf det fremgår, at der vil være en besparelse for pensionsopsparene i 1988 på et par milliarder kroner, og det er det, vi stemmer om.

Collet (KF):

Indledningsvis skal jeg på vegne af Kristeligt Folkepartis ordfører, hr. Kofod-Svendsen, give tilslutning til lovforslaget.

På Det Konservative Folkepartis vegne skal jeg sige, at vi er glade for det forlig, som er indgået mellem regeringspartierne og Socialdemokratiet. I Det Konservative Folkeparti har vi længe ønsket denne ændring, og jeg vil gerne benytte denne anledning til at rette en varm tak til Socialdemokratiet, fordi de har medvirket til dette forlig, som medfører, at vi får humaniseret pensionsbeskatningen i 1988. Derfor skal der lyde en rigtig stor tak til Socialdemokratiet.

Jeg noterede, at både hr. Thoft fra SF og hr. Lykketoft bevægede sig langt ind i fremtiden og henholdsvis forudsagde eller ønskede forudsigelser om provenuet af denne beskatningsform. Jeg har lidt svært ved at følge

specielt hr. Thoft, som var meget indigneret over, at man ikke havde givet prognoser for provenuvirkningerne af dette forslag langt ud i fremtiden. Jamen vi har jo udvalgsbehandling her i Folketinget, hvor hr. Thoft kan stille disse spørgsmål, og derfor forstår jeg ikke indignationen. Hvis tallene er til rådighed, kan hr. Thoft bare spørge om dem, så er jeg sikker på, han skal få dem. Der er jo den vanskelighed ved at forudsige provenuet her, at man for at kunne gøre det også skal forudsige inflationen. Den afhænger som bekendt af en lang række økonomisk-politiske faktorer, som man kunne blive velhavende af at kunne forudsige. Derfor tror jeg, man er lidt på blød bund i de alt for lange provenufordisigelse her.

I øvrigt skal jeg erklære mig enig med hr. Lykketoft i, at den, skal vi sige, langsigtede opsparing i kollektivt regi, altså i pensions- og forsikringssektoren, er væsentlig mere lønsom end den individuelle opsparing. Det er et faktum, som jeg ikke mener kan bestrides.

Men afslutningsvis skal jeg slå fast, at Det Konservative Folkeparti er tilfreds med forliget og selvfølgelig støtter lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Når vi nu er ved taksigelserne, vil jeg da også gerne rette en meget varm tak til hr. Collet og for den sags skyld også til skatteministeren for, at de så klart vedkender sig, at det er dette her, der var behov for på området. Det var altså ikke nogle vidtløftige ændringer af systemet, ikke nogle vidtløftige indrømmelser til de, skal vi sige lidt mere vilde forslag, der er kommet fra interesseorganisationer på området. Det synes jeg det er meget nyttigt at få fastslået og få fastslået med syvtommersøm i denne debat. Der er altså fuld opbakning fra Det Konservative Folkeparti til, at dette her er, hvad der er nødvendigt.

Dernæst vil jeg gøre den tekniske bemærkning til hr. Collet, at det er jo rigtigt, at man, hvis man skal vurdere på målstregen, om dette her giver lidt mere eller lidt mindre, skal forudsige noget om meget lange forløb. Dog er det vel sådan, at det er det, der sker de første 3-4 år, der er afgørende for, om det giver lidt mere eller lidt mindre, for i det lange løb vil realrenteafgiften under næsten alle

[Lykketoft]

de realistiske forudsætninger, man overhovedet kan opstille, ligge langt under loftet på de 56 pct., og det vil altså sige, at der overhovedet ikke vil være nogen forskel fra det nuværende system med hensyn til, hvad den giver. Det er altså et spørgsmål, om det, der lempes i 1988, indhentes i 1989-90-91, og det tror jeg er den mest realistiske forudsætning med den viden, vi desværre har om en allerede tiltagende inflation.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg synes, der er én ting, vi bør have afklaret. Det fremgik af hr. Collets og for så vidt også af hr. Bernhard Baunsgaards indlæg, at man betragter dette her som noget, der omfatter året 1988. Vi ved jo, at det, der er sikkert og gennemregnet fra ministerens side, er det, der vedrører året 1988. Der kan jo være den grund til, at der, som hr. Thoft ganske rigtigt sagde, ikke foreligger beregninger efter 1988, at parterne i virkeligheden ikke vedstår sig de beregninger eller reguleringer, som ligger i det for årene efter 1988. Derfor må vi andre få den tanke, at dette her drejer sig om at lempe nogle milliarder kroner yderligere ned i skattebegunstigelse til privat pensionsopsparing, for så efter valget at gennemføre nogle yderligere begunstigelser i de kommende år. Anderledes kan de signaler, der er afgivet, ikke fortolkes, og derfor vil jeg næsten også opfordre SF til, inden de holder deres hovedordførerindlæg, at overveje deres stemmeafgivning meget nøje.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg bliver nødt til at spørge hr. Collet, hvad det er, han takker socialdemokraterne så hjerteligt for. Er det, fordi der er en beregning i Jyllands-Posten i dag, som viser, at realrenteafgiften målt over en årrække for en gennemsnitlig selvpensionist før forliget ville have givet 108.000 kr. og efter forliget 109.000 kr.? Jeg har ud fra de udtalelser af såvel konservative medlemmer af Folketinget som skatteministeren fået den opfattelse, at Det Konservative Folkeparti og regeringspartierne i det hele taget mente, at realrenteafgiften skulle lempes. Men der ligger jo

vitterlig på længere sigt en skærpelse i det foreliggende forslag, og derfor vil jeg gerne spørge, hvad det er, hr. Collet takker socialdemokraterne så hjerteligt for. Det kan ikke være på grund af forligets indhold, så det må simpelt hen bare være, fordi socialdemokraterne har sat sig sammen med hr. Collet og forhandlet om sagen. Andet kan der ikke ligge i den dybtfølte tak, der blev udtrykt her.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Jeg må sige, at jeg beundrer hr. Lykketofts skræksikkerhed med hensyn til forudsigelser af økonomien frem til år 2000 – det er beundringsværdigt, at man tør det. Der er da ikke nogen, der kan afvise, at vi måske i løbet af nogle år står over for en lavkonjunktur med deflation, i hvilken situation dette lovforslag vil få en overordentlig gunstig virkning.

Hr. Dohrmann spurgte, hvad det var, vi var så glade for. Hvis hr. Dohrmann læser lovforslaget og bemærkningerne til det, vil han se, at de besparelser eller rettere sagt det manglende provenu, de manglende penge, som kommer i statskassen som følge af dette lovforslag, er 3 mia. kr. Da de altså kommer til at mangle i statskassen, forbliver de til gengæld i kassen hos pensionisterne. Det kan ikke bestrides, og det er det, vi er glade for.

Skrumsager Skau (V):

Venstre støtter det foreliggende forslag. Det har også været et meget stærkt ønske, ja, næsten et krav fra Venstre, at vi fik indført et loft over realrenteafgiften, og at der så er kommet en anden beregning af pristigningsprocenten ind fra de to år til de tre år, tager vi også med.

Da loven om realrenteafgiften blev vedtaget, var realrenten i Danmark, og for øvrigt også i mange andre lande, steget til et uforventeligt højt niveau, men der var forventninger om, at dette høje realrenteniveau igen ville falde ned i nærheden af 3-4-5 pct. Det har ikke været tilfældet, og derfor har afgiften fortsat været stigende til det niveau, den har nu, og som er fuldstændig uacceptabelt.

De høje procenter for realrenteafgiften har ikke alene en psykologisk, men også en økonomisk virkning for dem, som har tegnet private pensionsordninger, og kort og godt

[Skrumsager Skau]

modvirker det stigende afgiftsniveau Venstres stærke ønske om at fremme den private pensionsopsparring.

Jeg tror, at en vedtagelse af lovforslaget vil medføre en ny stigning i de private pensionsordninger. Det er både samfundsgavnligt og også til gavn for dem, som tegner disse pensionsordninger.

Vi vil også gerne være med til at løse de samspilsproblemer, som hr. Lykketoft omtaler. Det er uretfærdigt, at en pensionist over 67 år – efter de opgørelser, vi har fået – som har en renteindtægt ved siden af på 20.000 kr. til forskel fra en, der har 50.000 kr. – altså et plus på 30.000 kr. – kun har 246 kr. mere end den anden. Det problem må vi have løst, for på den måde fremmer vi ikke opsparringen. Vi kan jo også se, at mange af de pensionister, som er i den situation, bruger pengene noget ufornuftigt, fordi man på socialkontorerne får at vide: jamen så længe I har den renteindtægt, kan I ikke få de og de sociale ydelser. Det må vi have ændret, og regeringen har jo også udarbejdet forslag om en væsentlig lempelse i forhold til nu.

Med disse ord kan Venstre tilslutte sig det foreliggende lovforslag, og vi anbefaler en hurtig udvalgsbehandling.

Thoft (SF):

Debatten her i dag har jo allerede vist, at jeg havde ret, da jeg kritiserede ministerens forslag for dets elendige bemærkninger.

Vi får en pudsigt debat, hvor hr. Collet og hr. Skrumsager Skau taler om en klar lempelse af realrenteafgiften, og hr. Lykketoft giver udtryk for, at der nok er tale om en provenuneutral udvikling, endda med en positiv tendens, mens der efter mine regnestykker er tale om en klar skærpelse.

Hvad er rigtigt? Det var rart, om vi havde haft nogle beregninger og nogle forventninger om nogle beregninger, inden vi havde startet debatten.

Den høje realrenteafgift, vi har i øjeblikket, er resultatet af helt ekstreme forhold, nemlig først en periode med en usædvanlig høj rente på helt op til 22 pct. og herefter en periode med en inflation på noget nær nul.

Så vidt jeg kan se, vil de nye regler i forslaget, under forudsætning af at inflationen fremover kommer til at overstige 2 pct., give et positivt provenu. Det er rigtigt, at i 1988

vil der være et provenutab, men i de efterfølgende år vil der være et positivt provenu af størrelsesordenen 5 mia. kr. i 1989 og 1990 sammenlagt og yderligere et provenu i årene derefter.

Der sættes altså efter vore beregninger ca. 3 mia. kr. til mod med sikkerhed at få 5 mia. kr. i 1989 og 1990 og med stor sandsynlighed et merprovenu i de efterfølgende år.

Ser vi på inflationen i 1987 fra nytår og til dato, kommer inflationen også i 1987 op over nulpunktsgrensen.

Det er ligeledes helt fint, synes jeg, at man i år med en ekstremt lav inflation, som regeringen i øvrigt ikke har æren af, men som skyldes dollarfald og olieprisfald, overgår til en 3-årig beregning, for det betyder nemlig, at dette ekstremt lave år medregnes tre gange i stedet for kun to.

Men overstiger inflationen de nævnte 2 pct., får maksimumsgrensen, så vidt jeg kan se, heller ikke nogen som helst indflydelse ud over i 1988.

Jeg bemærkede, at hr. Collet talte om deflation. Det må være hans positive forventninger til arbejderflertallet, som løber af med ham, for ellers skal vi dog forestille os ganske ekstreme situationer for at få deflation.

SF kan ikke rose regeringen nok for lovforslaget – det gælder dog ikke bemærkningerne til det, for de er, som jeg sagde, elendige – som i sin karakter betyder en klar forhøjelse af realrenteafgiften.

I det hele taget er vi rimelig taknemlige for regeringens resultater på dette område. Det var også regeringen, der indførte realrenteafgiften, og det skal den såmænd heller ikke have utak for.

Det kan godt undre, at forsikringsbranchen har været så spagfærdig i sin kritik af lovforslaget; det kan jeg kun se som et udtryk for, at det er lykkedes regeringen at få lukket kæften på branchen og dens helt utrolig usaglige agitation. Og nu da forslaget ligger færdigt, tør branchen ikke fortælle, hvor elendigt resultatet er, af angst for, at folk ophører med at indskyde på ordningerne. Den tør ikke fortælle, at rent faktisk kommer pensionsindskyderne af med yderligere afgifter. Det kan da godt være, at man ved at føre en lav profil kan bilde nogle ind, at realrenteafgiften falder, sådan som også hr. Fogh Rasmussen forsøgte det i går med en presse-

[Thoft]

meddelelse, og sådan som de to borgerlige ordførere har forsøgt det i dag.

Vi er altså helt tilfredse med indholdet, men det burde ikke have været et større detektivarbejde at finde ud af, hvordan indholdet faktisk er.

Under forudsætning af at jeg har regnet korrekt, og at der faktisk er tale om en skærpelse under det, jeg vil betragte som normale forudsætninger vedrørende rente- og inflationsudvikling, kan vi altså støtte lovforslaget.

Nu skal vi – og det er en bemærkning til VS' ordfører, hr. Albrechtsen – jo ikke afgive stemme ved en førstebehandling, og mit svar til VS er derfor, at vi i SF naturligvis med vanlig iver vil gå ind i udvalgsarbejdet, og får jeg bekræftet mine forventninger til beregningerne, har jeg svært ved at gå imod lovforslaget på trods af hr. Albrechtsens velmente råd.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Jeg må sige, at den beundring, jeg før nævnedes at jeg nærede for hr. Lykketofts evne til at forudsige fremtiden, vil jeg udstrække til også at gælde hr. Thoft.

Det er, som om der udbreder sig hos oppositionen en form for synskhed med hensyn til, hvorledes de fremtidige økonomiske indikatorer vil udvikle sig. Jeg har en fornemmelse af, at hr. Thoft og hr. Lykketoft er vandret hen til sandsigersken og har fået forudsagt, hvorledes inflation, renteutvikling og de økonomiske konjunkturer i verden vil udvikle sig i de næste 5–10 år, og på denne baggrund er især hr. Thoft i stand til at komme med ganske præcise forudsigelser om provenuet af realrenteafgiften langt ud i fremtiden.

Han opstiller såkaldt normale forudsætninger. Kunne man dog bare være helt sikker på, at disse normale forudsætninger var normale, men det er jo det, man ikke er!

Jeg må sige, at mine forventninger til arbejderflertallet, hr. Thoft, går nu ikke i retning af deflation. (Thoft: Nej, netop!). Jeg tænkte nærmest på de udenlandske konjunkturer. Jeg tror ikke, at en S-SF-regering og heller ikke en borgerlig regering vil være i stand til at bestemme den overordnede inflationsudvikling her i verden. Alle erfaringer viser da i hvert fald, at arbejderregeringer

har været ganske gode til at øge inflationen, og det tror jeg også bliver tilfældet igen, så min forudsigelse hvilede netop på, at den nuværende regering fortsætter efter valget.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg vil slet ikke begive mig ud i at spørge om, hvordan det går med inflationen 10 år frem, og det, jeg prøvede at sige til hr. Collet for et par korte bemærkninger siden, var, at det behøver man sådan set heller ikke. Bare man har et godt skøn for de næste 3-4 år, kan man sige nogenlunde, hvad side det vejer til, for i det lange løb er det lige meget, hvilken inflationsforudsætning man indregner. Realrenteafgiften vil under alle omstændigheder holde sig under loftet, og dermed vil provenuet blive det samme, uanset om man gennemfører denne ændring eller ej. Det er altså det langsigtede, det er på 10-års sigt.

Det, man kan sige om den korte sigt, er, at den underliggende inflation i Danmark har desværre – der er forskellige skøn – været mindst 5-6 pct. i de sidste par år, og når vi har været helt nede omkring nul, skyldes det alene udefra kommende forudsætninger, som ingen af os rigtig regner med kan holde i de kommende år.

Og med de kort, der allerede er spillet af denne regering med hensyn til overenskomstafslutninger osv., vil jeg ikke anse det for sandsynligt, at inflationen hverken i 1987 eller i 1988 kommer ned under de 3 pct., som vel nogenlunde er skæringspunktet for, om dette giver mere eller mindre i det lange løb.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Det er også en replik til hr. Collet.

Vi har siden nytår haft en klar rentestigning, og vi har siden nytår haft en klar inflationsstigning. Vi har i øjeblikket dollarkursen og oliepriserne i bund, og der er intet, der tyder på, at dollarkursen og olieprisen vil kunne falde så meget, som den er faldet, om ikke andet så fordi dollarprisen jo er faldet fra 12 til 5 kr. pr. dollar. Det er ikke muligt for den at falde med yderligere 7 kr., for så var den gratis. På samme måde forholder det sig med olieprisen. Den er faldet fra ca. 30

[Thoft]

dollar tønden til ca. 17 dollar tønden. Det er heller ikke muligt for olieprisen at falde igen så drastisk, som det allerede er sket. Og det er netop disse forhold, der har gjort, at inflationen i 1986 har nærmet sig nul.

Jeg mener derfor, at forventningerne om den korte inflation og den korte rente vil være højere inflation og højere rente, og så betyder forslaget her fra ministeren en skærpelse af realrenteafgiften.

Det var sådanne beregninger, det havde været naturligt at anbringe i forslagets bemærkninger, sådan at medlemmerne selv, ud fra de forventninger de nu måtte have om inflation, rente osv., kunne drage nogle konklusioner med hensyn til, hvad dette forslag betyder, og når jeg har skødet ministeren, og sagt, at hans forslag var udueligt, er det netop, fordi disse bemærkninger, som var en forudsætning for at forstå lovforslaget og kunne gennemskue dets indhold, lige præcis manglede.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Med hensyn til de manglende beregninger kan jeg kun sige, at jeg synes ikke, det er noget urimeligt ekstraarbejde at pålægge folketingsmedlemmerne, at de skal læse betænkning nr. 1081, når de skal behandle dette lovforslag, og jeg synes såmænd også godt hr. Thoft kunne have taget med i sine bemærkninger, at det var rimeligt.

Jeg vil gerne sige tak for forslaget. Den radikale gruppe var jo ikke med i det forlig, som Socialdemokrater og Konservative sluttede om realrenteafgiften. Vi var ikke med, fordi vi ikke ville stemme for den formueafgift, som skatteministeren pålagde pensionsopsparerne i sit første år som skatteminister. Der kunne måske have været gennemført en nødvendig korrektion, hvis vi havde været med blandt forligspartierne, men det var vi altså ikke.

Det er nu længe siden, bekymringerne for virkningen af realrenteafgiften tog fart. Jeg har længe talt med skatteministeren om, at det var nødvendigt at komme med en korrektion, og skatteministeren har – som det også fremgår af de artikler, der har været fremme om sagen – længe været overbevist om det samme.

Jeg er lidt forundret over de knubbede ord, der er rettet mod Socialdemokratiet. Det

synes jeg ikke vi skulle have gjort. Jeg havde egentlig ventet, at vi i dag kunne have fået en meget hurtig forhandling uden mange korte bemærkninger, og jeg havde håbet, at vi kunne gøre det ved at tænke på, hvad der står i Lukas, 15. kapitel, 7. vers:

»Jeg siger jer: Således bliver der mere Glæde i Himmelen over én Synder, som omvender sig, end over ni og halvfems retfærdige, som ikke trænger til Omvendelse.«

Tak, hr. Lykketoft.

Dohrmann (FP):

Lidt utraditionelt måske vil jeg gerne starte med at takke hr. Lykketoft, ikke så meget på grund af det resultat, der er kommet ud af det forlig, han har været involveret i sammen med regeringspartierne, men mere fordi hr. Lykketoft – og det skal hr. Lykketoft have tak for – medvirker til at afsløre de bluffmagere, som sidder i både Venstre og Det Konservative Folkeparti, og som under falsk varetegnelse forsøger at bilde pensionskasser og pensionsopsparere ind, at dette betyder en stor lempelse for dem, der sparer op. Sådan forholder det sig jo ikke.

Det er rigtigt, at det vil give nogle lempelser i 1988, men alle de beregninger, der er kommet fra folk, der har forstand på de dele – og de findes vistnok ikke i Folketinget, ikke i udpræget grad i hvert fald, det er da ikke kommet til udtryk endnu – viser jo, at den lempelse, man får i 1988, kommer hjem igen. Ikke alene kommer den hjem igen, men beskatningen bliver skærpet i 1989 og 1990. Det er bluff at forsøge at bilde sparerne ind, at de får nogle lempelser, som er af ret så midlertidig en karakter, og så glemme at fortælle samtidig, at de kommer til ikke bare at betale det tilbage, men at betale lidt ekstra på et senere tidspunkt. Det lykkes desværre alt for tit at bilde folk noget ind, og som sagt synes jeg, hr. Lykketoft skal have ros for, at han medvirker til at afsløre dette, selv om han er aftalepartner i denne sag.

Det er røveri af sparerne penge, vi oplever. Vi husker jo alle sammen historien. Det var så galt engang, at den socialdemokratiske regering udskrev et folketingsvalg på spørgsmålet om realrenteafgiften, fordi de borgerlige partier på daværende tidspunkt var imod den, men dårlig nok havde de fået plantet sig i stolene, før skatteministeren kom med for-

[Dohrmann]

slaget og gennemførte det, som Socialdemokraterne havde kæmpet forgæves for i mange, mange år.

Nu kommer reaktionerne, og jeg er da ikke et øjeblik i tvivl om, at når der overhovedet ligger et forslag på Folketingets bord i dag, er det, fordi reaktionerne har været så stærke. Der er blevet indsamlet underskrifter og alt muligt andet, og så, i anledning af at vi snart skal have afholdt valg, siger regeringspartierne: jamen det skal vi sandelig også have gjort noget ved. Og så sætter man sig som sædvanlig ned sammen med Socialdemokraterne og genforhandler, hvorefter man forsøger at bilde folk ind, at der ligger nogle vældige lempelser i forslaget. Det er bluff, det er snyd, og det er tyveri fra pensionsopsparerne – det er kort sagt uanstændigt.

Man forstår udmærket godt, at opsparringslysten her i landet er svigtende. Man forstår også, at folk opsiger deres nugældende kontrakter, hæver pengene og sørger for at få dem brugt. Men det er vel egentlig det modsatte, regeringspartierne udadtil går og opfordrer folk til. De skulle gerne spare lidt op for at begrænse forbruget.

Handlinger af denne karakter virker i stik modsat retning, og derfor er det et forslag, som regeringspartierne under ingen omstændigheder skal roses for.

Vi agter ved tredjebehandlingen at stemme for lovforslaget, og det gør vi alene, fordi det medfører en lempelse i 1988. Som jeg har sagt, skal der være folketingsvalg inden så længe. Vi håber, at det folketingsflertal, der forefindes i dag, bliver ændret, således at Fremskridtspartiet får afgørende indflydelse, og så skal vi garantere for, at de regeringspartier, der i dag står her og hykler, at de vil sænke pensionsskatterne, bliver tvunget til det efter næste folketingsvalg. Vi stemmer derfor ja til lempelsen i 1988 i forventning om, at vi ved valget får en afgørende indflydelse, således at lovgivningen kan ændres inden 1989 og regeringspartierne tvinges til nogle lempelser fremover.

Albrechtsen (VS):

Jeg har sjældent hørt nogen bruge så lang tid på at tordne imod et forslag, de agter at stemme for, som tilfældet var med hr. Dohrmann.

Når det drejer sig om debatten her, kan man vel sige, at det, der er sikkert, er, at man forøger begunstigelsen af den private pensionsopsparing i 1988 med mellem 2 og 3 mia. kr. Det er vel stort set det eneste, der ikke er nogen, der har anfægtet i denne debat, og det er vitterlig en forkert ting at give sig af med.

Jeg vil godt stille skatteministeren et spørgsmål. Jeg har i og for sig stillet det til spørgetiden, før jeg var klar over, at der så hurtigt ville komme en førstebehandling. Det er muligt, at skatteministeren kan afklare spørgsmålet allerede her under debatten. Mit spørgsmål lyder: hvor skal de 2-3 mia. kr. komme fra? Finansloven bliver jo forringet med dette beløb. Jeg går ud fra, at forligspartierne har aftalt, hvem det er, der skal holde for og klare den udgift på 2-3 mia. kr., som skal hældes ned i lommerne på dem, som har råd til at bedrive privat pensionsopsparing, og så vil jeg gerne have at vide, hvor det er aftalt at pengene skal komme fra.

Så er der åbenbart en dyb uenighed mellem Socialdemokratiet og forskellige borgerlige ordførere om virkningen af dette forslag, når vi kommer ud over året 1988. Hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Dohrmann understregede i deres indlæg, at dette naturligvis kun drejer sig om 1988, og jeg forstår, at de betragter valget som en mulighed for ligesom at vaske tavlen ren og eventuelt bane vejen for yderligere skattebegunstigelser, yderligere lempelser af realrenteafgiften efter valget.

De borgerlige ordførere fra regeringspartierne har hæftet sig meget ved, lige netop hvad der sker i 1988, og tillagt det stor betydning, mens de har forsøgt på at bagatellisere, hvad der eventuelt måtte ske i årene derefter, og det giver mig en ubehagelig mistanke om, at vi risikerer, at når den lempelse, som sker i 1988, er gennemført, genoptager disse pensionskasser, som jo er i stand til at lægge et vældigt pres på de borgerlige partier, deres kampagne, og så vil man endnu en gang bøje af og sikre, at de også får nogle lunser i 1989, 1990 osv.

På den baggrund er det klart, at VS under ingen omstændigheder vil støtte et lovforslag af denne karakter.

Hvis derimod Socialdemokratiet har ret i, at dette betyder en fastlæggelse af rammerne for mange år frem i tiden, altså en cementering af det nuværende system, vil det jo ikke

[Albrechtsen]

blive bedre af den grund. Så kan det muligvis være rigtigt, som hr. Thoft antyder, at der kunne være tale om en skærpelse af realrentebeskatningen på det lange sigt – det tør jeg slet ikke spå om – men så vil problemet jo være, at S og SF på den måde, hvis de sammen med os efter valget fik flertal, stod med en aftale, som SF så havde bekræftet, om, at pensionssystemet stadig væk skulle bygge på denne urimelige skattebegunstigelsesordning, som skatteprivilegierne på dette område jo er udtryk for, og som realrenteafgiften kun mildner nødtørftigt.

Derfor synes jeg, at venstrefløjen stadig væk må sige til Socialdemokratiet, at det rigtige at gøre under et arbejderflertal er at indføre en regulær beskatning af privat pensionsopsparring, dvs. beskatte de indtægter, man har derfra, på linje med alle andre indtægter og simpelt hen afskaffe disse skatteprivilegier og så indføre en ordentlig folkepension først og fremmest til gavn for dem, der hele deres liv har haft de allerlaveste indkomster, og som fortsat vil have det, hvis det nuværende system fortsætter, også i deres alderdom. Det må da være arbejderpartiernes opgave at prioritere indsatsen for de dårligst stillede pensionister højest, og det var dem, der i 1988 skulle have haft de 3 mia. kr. Jeg håber i det mindste, at hr. Lykketoft og hr. Thoft er enig med mig i, at det var dem, der først og fremmest skulle have haft penge.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det forholder sig ganske klart sådan, at penge fra en realrenteafgift ikke, når det drejer sig om at styre efterspørgsel og forbrug i dette samfund, har samme værdi som momskroner eller indkomstskattekrone. De har faktisk ingen værdi på det korte sigt. De har det selvfølgelig i det længere løb, hvor de påvirker, hvad der kommer ud i pensioner. Men netop fordi det forholder sig sådan, hr. Albrechtsen, er der selvfølgelig intet som helst behov for at hæve nogle andre skatter og afgifter i 1988 for at gennemføre denne ændring. Det er et elementært finanspolitisk lærestykke, som hr. Albrechtsen måske med fordel kunne sætte sig ind i.

Så vil jeg bede skatteministeren om ganske klart at bekræfte det, der er min opfattelse,

at med den enighed, der er her, ligger realrenteskattesystemet fast for en årrække uanset valgudfaldet, så længe de 5 partier bag det er enige om det, eller så længe de ikke bliver enige om noget andet, og forudsat at de bevarer flertallet. Det sidste regner jeg med at der er en vis chance for, selv om regeringspartierne naturligvis går tilbage ved det kommende folketingsvalg.

I øvrigt synes jeg, at hvis hr. Albrechtsen har en – måske lidt luftig – forestilling om, at han og hans parti vil få en placering i det kommende Folketing og oven i købet være en del af et flertal, skulle han se at få lært sig at omfatte indgåede forlig med den respekt, som vi andre har for dem. Det kan blive værdifuldt og positivt for hr. Albrechtsen også i andre sammenhænge, hvis det går så godt for ham, som han selv tror.

(Kort bemærkning).

Collet (KF):

Jeg vil godt lige bede om en klargørelse fra hr. Dohrmann, for under hans indlæg i den indledende runde fik jeg den opfattelse, at han mente, at det lovforslag, som vi her behandler, vil give anledning til øget beskatning, og jeg mener også, jeg hørte hr. Dohrmann citere Jyllands-Posten for, at forslaget gav anledning til øget beskatning. Oven i købet var hr. Dohrmann så uvenlig at kritisere mit parti, fordi vi støttede lovforslaget og deltog i forliget. Men jeg synes også, jeg hørte – og det vil jeg godt lige have hr. Dohrmann til at bekræfte – at hr. Dohrmann alligevel ville støtte lovforslaget. Jeg ved ikke, om det er korrekt, men jeg tror, det ville være værdifuldt lige at få det bekræftet her fra Folketingets talerstol.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

I anledning af hr. Albrechtsens bemærkning før vil jeg gentage, at dette kommer i hvert fald til at gælde for 1988, og i 1988 ville der uden et indgreb være sket det, at man af kapitalafkastet på pensionsopsparring var kommet til at betale 66 pct. i skat, mens man af anden almindelig opsparing højest ville være kommet til at betale 56 pct. Derfor var det nødvendigt at gribe ind, og det er det sikre, at det sker.

[Bernhard Baunsgaard]

Og så vil jeg gerne føje til, som jeg bemærkede til hr. Albrechtsen nede ved bordet: et flertal i Folketinget kan altid ændre ethvert lovforslag, og ingen kan derfor give garanti for, hvor længe denne lov vil virke. Men der er rigtignok det at tilføje i forbindelse med det, hr. Lykketoft sagde, at med det forventede resultat på grundlag af alle meningsmålinger indtil nu er der ingen grund til at tro, at det vil være muligt at danne et flertal uden om de to forligspartier, Konservative og Socialdemokrater. Det er en god regel, at når man har sluttet et forlig, holder det i hvert fald det først følgende valg over. Det synes jeg man skal mærke sig.

Det er imidlertid godt, at vi ikke kommer til at opkræve 66 pct. i skat af en pensionsopsparing, for det ville gå ud over samfundet, og det ville også ramme folkepensionisterne, som hr. Albrechtsen er så øm over nu, for vi vil få virkelig inflation, hvis der sker et alvorligt fald i opsparingen. Vi ved jo fra tidligere, at så falder realkøbekraften for folkepensionisterne, i modsætning til hvad der er sket under denne regering.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Jeg skal til hr. Albrechtsen fra VS' orientering oplyse, at SF hverken har lod eller del i dette forlig, og at vi derfor er fuldstændig frit stillet med hensyn til pensionspolitik.

Mig bekendt har det været VS' holdning at støtte ethvert fremskridt og stemme imod enhver forringelse, og det kan i mange situationer være en ikke så dårlig ledetråd.

Men efter min regnebog er det nu godt købmandskab at sætte 2-3 mia. kr. overstyr for med sikkerhed at få 5 mia. kr. og formentlig endnu flere milliarder igen i løbet af 2, 3, 4 år. Det er godt købmandskab. Det betragter jeg som en forbedring.

Ligesom VS går jeg ind for en skærpelse af skatten på pensionsopsparinger.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Tak til hr. Thoft for tilsagnet om ikke at lade sig binde af disse ordninger, ikke at indgå aftale med de borgerlige partier, hvad Socialdemokratiet gør.

Jeg vil sige til hr. Lykketoft, at hvis man skal tro tendenserne i de nuværende meningsmålinger, hvad man muligvis skal, så bliver der ikke noget flertal, der kan sikre en socialdemokratisk regering, medmindre vi får VS-mandaterne med. Derfor håber jeg, at hr. Lykketoft også håber, at de mandater kommer med. Men det kan vi fortsætte debatten om.

Hr. Bernhard Baunsgaards forudsætninger for at stemme for det her forslag er åbenbart bortfaldet, fordi nu holder hr. Lykketoft foredrag om at indgå forlig. Når VS indgår forlig med andre partier, holder vi det naturligvis. Men man kan aftale i forbindelse med forlig, på hvilken måde det skal ophøre.

Efter min opfattelse bør forlig normalt kunne opsiges i forbindelse med valgkampe. Men det er da muligt, at der ligger en aftale mellem forligspartnerne om, at det her forlig også binder for den kommende valgperiode, sådan som hr. Bernhard Baunsgaard siger at forlig bør gøre. Det er nu hr. Bernhard Baunsgaards specielle moralkodeks vedrørende forlig, men den har han selvfølgelig lov til at have. Det kan man aftale, som man vil. Det afgørende er selvfølgelig, at man holder sine aftaler. Deri er vi alle enige.

Jeg må konstatere, at hvis der ligger en sådan aftale, må Socialdemokratiet vel være forpligtet af, at de har indgået den. Så mener jeg bare, at vi har ret, når vi siger, at dette er en cementering af en ordning, som burde ophæves. Derfor vil vi ikke kunne støtte den. Det afgørende for os er – det er til hr. Thoft – at måske er der et spørgsmål om købmandskab, men der er altså også et spørgsmål om, at dette cementerer nogle forhold, som vitterlig burde ændres.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg skal over for hr. Collet bekræfte, at han havde hørt delvis rigtigt. Forslaget indeholder – det sagde jeg egentlig – en lempelse i 1988 for sparerne. Den lempelse udarter imidlertid til skatteforhøjelser i løbet af 1989–1990.

Med den begrundelse, at vi efter det folketingsvalg, der skal afholdes inden den 10. januar 1988, forventer at få et andet flertal her i folketingsalen og derfor forhåbentlig får så stor indflydelse, at vi kan få regerings-

[Dohrmann]

partierne til at mildne beskatningen for sparerne fremover, vil vi stemme ja til lovforslaget. Men det forudsætter naturligvis – det bliver spændende at høre skatteministerens svar på hr. Lykkesofts spørgsmål – at regeringspartierne ikke for tid og evighed er bundet af Socialdemokratiet og lader sig føre i snor af Socialdemokraterne.

Derfor glæder jeg mig oprigtigt til at høre skatteministeren udtale nu her om et øjeblik som svar til hr. Lykkesoft, at det forlig, der er indgået, selvfølgelig allerhøjest gælder, til det førstkommende valg er afholdt. Så skulle vi gerne have det sådan, hr. Collet, at vi fik et helt andet flertal, således at vi kan få pensionstyveriparti nr. 1, nemlig Socialdemokratiet, sat uden for døren og eventuelt tage hr. Bernhard Baunsgaard ind sammen med Fremskridtspartiet og regeringspartierne. Så indgår vi et nyt forlig, sådan at den stramning, der er udsigt til i 1989 og 1990, bliver mildnet.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Bernhard Baunsgaard får en kort bemærkning, og derefter får ministeren ordet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg synes, at dette efterhånden bliver mere og mere indviklet. Vi skulle have holdt os til Lukas, 15. kapitel, 7. vers. Det havde gjort det meget nemmere.

Måtte jeg lige understrege i anledning af hr. Albrechtsens bemærkninger, at Det Radikale Venstre ikke er deltager i dette forlig. Vi ville gerne have været med i sin tid, men prisen var, at vi skulle stemme for en formueafgift, som vi fandt forkastelig.

Derfor kan vi naturligvis ikke stille betingelser. Jeg stemmer og den radikale gruppe stemmer for dette forslag, fordi det nedsætter beskatningen af pensionsopsparing i 1988 fra formentlig 66 pct. til 56 pct.

Hvis det viser sig, at der sker helt urimelige ting i de kommende år, er det klart, at jeg vil prøve på at påvirke Folketinget til at rette også til den tid. Men det er lige så klart, at der er ingen udsigt til, at der kan dannes flertal uden om regeringspartierne og Socialdemokratiet. Man kan jo bare tage alle meningsmålingerne. De tyder ikke på, at de Radikale og VS og SF tilsammen vil få flertal.

Derfor må vi følge de sædvanlige regler, der gælder for forlig i Folketinget, og det er, at et forlig, der slutes lige foran et valg, naturligvis holder valget over. Det er klart. Men i mange tilfælde lykkes det dog at påvirke forligsparerne sådan, at de tager imod sund fornuft.

Jeg kan kun gentage: stem for det her forlig. Det er et godt forlig, det sikrer pensionsopsparing, det hindrer inflation, og derved sikrer vi bedst folkepensionisterne.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Vi er jo kommet vidt omkring i denne debat. Vi har beskæftiget os med både teologi og demagogi. Det sidste har navnlig hr. Thoft taget en stor del af ansvaret for.

Hvis jeg må starte med hr. Thofts første bemærkning om, at der ikke er de fornødne oplysninger i lovforslaget, så kan jeg dertil kun sige, at der knap findes et lovforslag, som er blevet behandlet i denne samling og tidligere samlinger, så vidt jeg kan huske, hvor der har været et sådant gennearbejdet talmateriale, hvor man har gennearbejdet det under forskellige forudsætninger og skrevet facit, så enhver, der kan læse og skrive, har kunnet gøre sig bekendt med det, nemlig i den betænkning, som også hr. Thoft har fået.

Det er klart, at hvis man beskæftiger sig med et lovforslag og med et ændringsforslag, så må man også kende den betænkning, som ligger til grund for lovforslaget, og som er så ny, at den har alle de nyeste beregninger.

Dette lovforslag drejer sig om et enkelt problem, som blev skabt i forbindelse med skattereformen set i relation til realrentebeskatningen, nemlig at renter af individuel opsparing højst kan beskattes med 56 pct. Det skabte et problem for realrentebeskatningen, idet den under visse forudsætninger kunne komme op over disse 56 pct. Det skabte utryghed hos opsparerne og gav et utåleligt klima for den langsigtede opsparing. Det er regeringens og forligsparerernes mål at fremme den langsigtede opsparing i dette samfund, og derfor er det klart, at vi forsøgte og nu har fået gennemført i fællesskab at lægge loft over realrenteskatten.

Det er, som enkelte af ordførerne har været inde på, ikke det eneste problem ved realrenteskatten. Det tungeste problem er vel

[Ministeren for skatter og afgifter]

nok dens uigennemsigtighed, komplikationerne for den enkelte borger ved at regne sin skat ud. Det er beklageligt, at det er sådan, men hvis realrenteskatten skulle virke efter sit formål, hvis der var visse aktiver, vi skulle fritage, aktier og i starten også ejendomme, hvis vi skulle bygge et skattesystem op, som ikke gav 3½ pct. og kun 3½ pct., men som fremmede den frie konkurrence mellem pensionskasser og pengeinstitutter og forsikrings-selskaber, således at den enkelte borger, hvis pengene blev anbragt fornuftigt, kan få mere ud af det end 3½ pct., men samtidig med risiko i visse situationer, ved visse anbringelser, for at få noget mindre end de 3½ pct., måtte beregningsmetoden være mere indviklet, end man egentlig bryder sig om i skatte-lovgivningen.

Forligsparerne har klart følt, at de to ændringer, der først og fremmest er behov for at foretage i reglerne om opgørelsen af realrentebeskatningen, er dem, der er nævnt i lovforslaget, nemlig at man lægger loft over, og at man udstrækker beregningsgrundlaget for inflationstakten.

Man har diskuteret meget, hvorvidt dette er en lempelse eller en skærpelse. Det er krytstaltklart, at for 1988, for hvilket år vi kender tallene – og det er det eneste år, vi kender tallene for – er det en lempelse på ca. 3 mia. kr. Altså 3 mia. kr., som kommer de langsigtede opsparere til gode ved, at de bliver lagt til grundlaget for deres fremtidige udbetalinger, fordi de ikke skal betales i skat.

For 1989 og 1990 er inflationstakten afgørende. Man skal ikke forsøge at antyde, at der er nogen som helst uenighed mellem Socialdemokraterne og regeringspartierne på dette punkt. Vi kender nøjagtig de faktorer, der er afgørende for, hvorvidt realrentesatsen stiger eller falder. Der, hvor enhver har ret til at have sin mening, er med hensyn til skønnen, gættet, det begrundede skøn over, hvorledes udviklingen vil blive i det kommende år.

Med en fortsat lav inflationstakt vil loftet på 56 pct. blive effektivt, og afgiftssatsen vil således være lavere, end den ellers ville have været, såfremt inflationstakten fordobles. Kommer vi op på 4-5 pct., vil afgiftssatsen blive højere i 1989 og 1990, end den ellers ville have været, men loftet på 56 pct. vil dog indsnævre denne forskel.

Hvordan det vil gå i det kommende år, er der jo ingen der med nogenlunde sikkerhed kan sige i dag – man kan have sin forventning om det. Men vi har set i de 4½ år, regeringen har siddet, at regeringen med sin økonomiske politik har brudt alle forventninger med hensyn til, hvor hurtigt inflationen blev bragt ned, og hvorledes renteutviklingen blev.

Hvis vi skal snakke om – det synes jeg er det interessante – hvorledes det går for opsparerne, er netop den omstændighed, at inflationen er blevet bragt så hurtigt og så dramatisk ned gennem de sidste 4½ år, det, der har bevirket, at opsparerne får langt større værdi for deres opsparing end under en høj inflation.

Man må ikke glemme i den debat, som navnlig foregår uden for huset her, at realrenteafgiften og dennes relativt store størrelse har været en ikke blot medvirkende, men i meget høj grad afgørende faktor for den økonomiske politik, der har bragt inflationen ned. Det er altså netop ved den lave inflation, som bl.a. er foranlediget af realrenteafgiften, at de værdier, som opsparerne har placeret i pensionskasser og lignende, er forøget til gavn for opsparerne.

Hr. Albrechtsen fabulerede lidt over, hvad der skal ske efter valget. Det har andre kommenteret. Fabuleringen gik dog ikke helt så langt som til, at der blev dannet regering alene af VS eller alene af VS og SF. Så længe denne mulighed end ikke er interessant ud fra et teoretisk synspunkt, sker der ikke noget med realrenteforliget. Det er fuldstændigt klart, at når fem partier – ikke, som hr. Bernhard Baunsgaard sagde, kun to partier – har indgået et forlig, så vil det naturligvis blive respekteret selv efter et folketingsvalg.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg vil godt minde skatteministeren om det spørgsmål, jeg stillede ham. Nu gav hr. Lykketoft for så vidt svaret. Så må jeg gå ud fra, at det også dækker skatteministeren.

Vi kan altså forstå, at disse 3 mia. kr. i 1988 ikke skal finansieres eller inddækkes gennem f.eks. sociale nedskæringer. Det er da altid noget. De skal finansieres på den måde, at det bliver kapitaliseret i kasserne med henblik på fremtidigt forbrug, og de

[Albrechtsen]

skal altså sammen med de andre milliarder, der hober op, indgå i den tikkende bombe under velfærdsstaten og under folkepensionen, som hele dette system er. De bliver ikke inddækket på nuværende tidspunkt i forbindelse med finansloven. De kommer bare til at stå som en udækket post.

Jeg skal slutte med at sige, at der for hr. Bernhard Baunsgaards og hr. Dohrmanns vedkommende stadig væk er tale om, at de bedømmer situationen sådan, at det vil være muligt for dem efter valget at få ændret det, så der bliver gennemført yderligere lempelser. Den bedømmelse er jeg desværre ved at tro at de kan få ret i, under den forudsætning naturligvis, at de vinder valget. Nu kan det jo være – hvad vi alle må håbe – at de ikke vinder valget, at arbejderpartierne tværtimod vinder valget, og så kan man vel dårlig forestille sig, at der skulle blive tale om lempelser.

Vi står altså i den situation, at det reelt beror på, om vi vinder valget, om der kommer disse lempelser, som hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Dohrmann sætter deres forhåbninger til, når de stemmer for dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Alene af den grund, at ingen kan føle sig sikker på, at hr. Lykketoft eller skatteministeren ikke sidder i det nye Folketing, kan man naturligvis ikke indgå nogen aftale, som rækker længere frem end til næste folketingsvalg. Det kan man ikke. Det ville være fuldstændig grundlovsstridigt. Det første, nye medlemmer af Folketinget gør, er, at de skriver under på, at de vil overholde grundloven og dermed bl.a. altid stemme efter deres overbevisning. Derfor kan man ikke indgå aftaler, der rækker ud over næste folketingsvalg, hverken moralsk eller juridisk eller noget som helst andet.

Derfor duer det svar ikke. Lad det bare stå og blafre i luften, at hr. Lykketoft og skatteministeren mener, at denne aftale skal gælde for tid og evighed.

Jeg har derudover et spørgsmål til skatteministeren. Skatteministeren, alle regeringspartier har udtalt, at det var vældig positivt med opsparing, og det er da en betragtning, vi er fuldstændig enige i. Men hvorledes tror

skatteministeren egentlig det vil gå, når de, der hidtil har sparet op, og de, der eventuelt påtænker at sætte lidt mere til side fremover, end de har gjort, finder ud af dette bluffnummer, som det i virkeligheden er, altså noget camouflage, hvor man giver nogle få lempelser i 1988 og ellers strammer skruen siden hen? Hvordan tror ministeren at reaktionen vil blive?

Jeg er desværre bange for, at de tendenser, der har været i de senere år, nemlig at folk for guds skyld ser at få købt noget i en vældig fart for ikke at risikere, at skatteministeren eller inflationen eller andre ting udhuler det hele, vil blive forstærket. Derfor er jeg desværre bange for, at det her forslag vil virke overordentlig skadeligt for opsparingslysten her i landet.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg vil bare sige til hr. Dohrmanns betragtninger om grundlov og samvittighed og sådan noget, at jeg tror, det er vældig nødvendigt for funktionsdueligheden af dansk folkestyre, at det hos mange partier – jeg forstår, at det ikke er tilfældet i Fremskridtspartiet – er en integreret del af medlemmernes samvittighed, at de overholder indgåede aftaler både på den ene og på den anden side af valg.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Hr. Dohrmann spurgte, hvordan jeg tror det vil gå med opsparingen. Jamen jeg tror da helt bestemt, at det vil gå godt. Dengang realrenteskatten blev indført, sagde man fra mange sider: nu er det slut med den langsigtede opsparing. Men der har ikke været nogen år i danmarkshistorien, hvor forøgelsen af den langsigtede opsparing har været så stor som i de sidste 4½ år.

Det lovforslag, der ligger på Folketingets bord i dag, vil fjerne en usikkerhed, som er opstået, og det har naturligvis kun positiv virkning på opsparingen.

I øvrigt er det, man lægger vægt på, når man sparer sine penge op, ikke så meget, om man får mere eller mindre i rente – det betyder selvfølgelig en hel del – det vigtigste er, at inflationen bliver holdt i ro. Det er klart regeringens politik at gøre det, og det vil det også være efter valget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 233:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Fællesantenneanlægs modtagning fra kommunikationssatellitter m.v.).

Af ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen).

(Fremsat 29/4 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Tastesen (S):

Lovforslaget, som her er til behandling, er et resultat af de politiske drøftelser, der har fundet sted mellem regeringspartierne og Socialdemokratiet om en justering af grundlaget for hybridnettet.

Vort udgangspunkt har været fortsat udvikling af hybridnettet frem imod et bredbåndstransmissionsnet, der sikrer, at vi er på højde med udviklingen på det informationsteknologiske område. Dette opnås ved, at telefonselskaberne får bedre mulighed for at tage konkurrencen op med parabolantennemarkedet, samtidig med at der sker en liberalisering af adgangen til at modtage radio- og tv-programstof fra kommunikationssatellitterne.

For os i Socialdemokratiet har det afgørende været, at målsætningen, en udbygning af hybridnettet, så det når frem til alle kommuner i Danmark, fastholdes, og det er lykkedes ved aftalen om, at inden udgangen af 1991 skal alle behov for bredbåndstjeneste kunne opfyldes med 3 måneders varsel.

Jeg vil gerne i denne forbindelse endnu en gang fastslå, at hensynet til erhvervslivets muligheder og hensynet til den offentlige sektor spiller ind med stor vægt. At vi samtidig får et tidssvarende transmissionsystem for alle typer af fjernsynsprogrammer, som folk måtte ønske, er en sidegevinst, som bestemt er at foretrække frem for andre tekniske løsninger, der kulturpolitisk har mindre nuanceret programudbud.

I forbindelse med denne justering af hybridnettaftalen har vi fra socialdemokratisk side lagt megen vægt på at få en række kulturpolitiske ønsker i forbindelse med tv-programpolitikken opfyldt, og det er faktisk lykkedes. Det er slået fast, at i alle større kabelanlæg skal der være plads til lokal-tv blandt valgmulighederne. Nu tror jeg nok, at brugerne under alle omstændigheder vil vælge lokalprogrammet som et af tilbudene, men vi har altså ønsket at give alle tre danske programmer en fortrinsstilling.

Mellem regeringen og Socialdemokratiet er det aftalt, at der ikke på nuværende tidspunkt oprettes et centralt kabelnævn, men vi er enige om at følge udviklingen, og hvis der skulle vise sig et behov, er vi enige om at vende tilbage til dette spørgsmål.

I første omgang indføres brugerindflydelse på programvalget, idet det helt klart er brugerne, der bestemmer, hvilke programmer de skal modtage. Det er hverken telefonselskaber, kommuner eller boligforeninger, der skal bestemme, hvilke fjernsynsprogrammer folk skal se.

Der er tale om to sæt beslutninger, der skal tages. For det første, om man i det hele taget vil tilslutte sig hybridnettet, og hvis man tilslutter sig inden for rammerne af de vedtægtsbestemmelser, der gælder i ethvert ejerforhold, kommer for det andet selve beslutningen om antal og valg af programmer. I denne forbindelse har vi tænkt på sikring af mindretal med bestemte programønsker. Er mindretallet rimelig stort i forhold til programkapaciteten, skal mindretallets ønsker opfyldes.

Efter lovforslagets vedtagelse vil der ikke være andre begrænsninger med hensyn til nedtagning af programmer fra kommunikationssatellitter, end hvad vi i Danmark er forpligtet til i henhold til internationale aftaler. Trods denne nye mulighed håber vi i Socialdemokratiet, at antenneforeningerne vurderer